

ARISTOTLE
UNIVERSITY
OF THESSALONIKI

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ ΠΑΝΕΛ

«Μικρο-διαπιστευτήρια και Ευέλικτες Διαδρομές Μάθησης»

1. Επισκόπηση Εκδήλωσης & Μεταδεδομένα

Parameter	Δεδομένα
Τίτλος Εκδήλωσης	1st Aristotle Innovation Forum - Aristotle Meets AI [•1ο Φόρουμ Καινοτομίας ΑΠΘ - Το ΑΠΘ συναντά την Τεχνητή Νοημοσύνη (1st Aristotle Innovation Forum - Aristotle Meets AI)]
Θεματικός άξονας	Micro-credentials and Flexible Learning Pathways: Standards, Certification, and Recognition [Μικρο-διαπιστευτήρια και Ευέλικτες Διαδρομές Μάθησης: Πρότυπα, Πιστοποίηση και Αναγνώριση]
Ημερομηνία & Χώρος	Πέμπτη, 21 Μαΐου 2026 Αίθουσα Τελετών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Συντονιστής / Πρόεδρος Πάνελ	Καθηγητής Γεώργιος Ζαρίφης (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Μέλος του Συμβουλίου του ΚΕΔΙΒΙΜ ΑΠΘ)
Οργανωτικός Συντονισμός	Ελπίδα Βιάννη (Επικεφαλής Τμήματος Διοικητικής Υποστήριξης, ΚΕΔΙΒΙΜ ΑΠΘ, Συντονίστρια θεμάτων Διά Βίου Μάθησης στο ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο EPICUR)

Parameter	Δεδομένα
Σύνθεση Πάνελ	<ul style="list-style-type: none"> • κ. Ελπίδα Βιάννη (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης / EPICUR) • Καθηγητής Θρασύβουλος Τσιάτσος (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης / EPICUR) • Καθηγήτρια Laura Lopez de la Cruz (University Pablo de Olavide, Σεβίλλη, Ισπανία) • κ. Ιωάννης Μιχιώτης (Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας / CEN-CENELEC / ΕΛΟΤ) • Καθηγήτρια Larissa Jogi (Πανεπιστήμιο του Ταλίν, Εσθονία) • κ. Λάζαρος Πίτκας (Επαγγελματικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης - Ε.Ε.Θ)

2. Σκοπός & Πλαίσιο της Συζήτησης

Το πάνελ σχεδιάστηκε ως μια στοχευμένη συζήτηση πολιτικής και πρακτικής γύρω από τα μικρο-διαπιστευτήρια (micro-credentials) και τις ευέλικτες διαδρομές μάθησης ως αναδυόμενα εργαλεία για τη διά βίου μάθηση, την επανειδίκευση (reskilling), την αναβάθμιση δεξιοτήτων (upskilling) και την ευρωπαϊκή εκπαιδευτική κινητικότητα. Αντί για μια καθαρά προωθητική προσέγγιση, η συζήτηση εξέτασε τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες τα μικρο-διαπιστευτήρια μπορούν να καταστούν αξιόπιστες, ευέλικτες και κοινωνικά ουσιαστικές εκπαιδευτικές διευθετήσεις στην ανώτατη εκπαίδευση, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ), τη συνεχιζόμενη επαγγελματική ανάπτυξη και την εκπαίδευση ενηλίκων. Ανώτερος στόχος είναι η τοποθέτησή τους σε μια ευρύτερη αρχιτεκτονική διά βίου μάθησης που συνδέει τα πανεπιστήμια, τους εργοδότες και τη δημόσια πολιτική, διασφαλίζοντας παράλληλα την ακαδημαϊκή εγκυρότητα και τη δημόσια εμπιστοσύνη.

3. Πρόγραμμα & Περιλήψεις παρουσιάσεων

Εισαγωγή από τον Συντονιστή

Ομιλητής: Καθηγητής Γεώργιος Ζαρίφης (Πρόεδρος Πάνελ / Συντονιστής)

Ο Καθηγητής Ζαρίφης άνοιξε τη συζήτηση τοποθετώντας τα μικρο-διαπιστευτήρια στο πλαίσιο του ευρύτερου μετασχηματισμού της διά βίου μάθησης, της ανώτατης εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας στην Ευρώπη. Σημείωσε ότι η τρέχουσα συζήτηση δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μια στενά τεχνοκρατική συζήτηση για σύντομα προγράμματα, πιστοποιητικά ή ψηφιακά σήματα (digital badges). Αντίθετα, αφορά ένα βαθύτερο θεσμικό ερώτημα πολιτικής: πώς τα πανεπιστήμια, οι δημόσιες αρχές, οι εργοδότες και οι φορείς εκπαίδευσης ενηλίκων μπορούν να δημιουργήσουν

πιο ευέλικτες και συμπεριληπτικές διαδρομές χωρίς να αποδυναμώσουν την έννοια του τίτλου σπουδών, της αναγνώρισης και της εκπαιδευτικής ποιότητας.

Υπογράμμισε ότι τα μικρο-διαπιστευτήρια εμφανίζονται σε μια εποχή όπου οι μαθησιακές βιογραφίες των ανθρώπων παύουν να είναι γραμμικές. Οι ιδιώτες δεν μεταβαίνουν πλέον απλώς από την εκπαίδευση στην απασχόληση για να παραμείνουν εκεί σταθεροί. Αντίθετα, πολλοί ενήλικες επιστρέφουν επανειλημμένα στη μάθηση κατά τη διάρκεια της ζωής τους για να επικαιροποιήσουν γνώσεις, να αλλάξουν επαγγελματική κατεύθυνση, να ανταποκριθούν σε τεχνολογικές αλλαγές ή να ενισχύσουν την απασχολησιμότητά τους. Σε αυτό το πλαίσιο, τα μικρο-διαπιστευτήρια προσφέρουν μια σημαντική απάντηση, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα υποβιβαστούν σε έναν γρήγορο μηχανισμό συσσώρευσης «μικρών» πιστοποιήσεων με όρους αγοράς.

Ο Καθηγητής Ζαρίφης τόνισε ότι το πάνελ θα προσεγγίσει το θέμα μέσα από πέντε συμπληρωματικούς άξονες:

1. Τον θεσμικό ρόλο των πανεπιστημιακών ΚΕΔΙΒΙΜ στον σχεδιασμό ευέλικτων αλλά ακαδημαϊκά αξιόπιστων προγραμμάτων.
2. Την ευρωπαϊκή διάσταση, ιδιαίτερα τη φορητότητα και την αναγνώριση της μάθησης μεταξύ ιδρυμάτων και χωρών.
3. Τα πρότυπα, τη διασφάλιση ποιότητας και τη δημόσια εμπιστοσύνη.
4. Την προοπτική της αγοράς εργασίας: αν τα μικρο-διαπιστευτήρια απαντούν σε πραγματικές ανάγκες χωρίς να μειώνουν την εκπαίδευση σε μια εφήμερη χρησιμότητα.
5. Την οπτική του ίδιου του ενήλικα εκπαιδευόμενου, εξετάζοντας πώς αυτά υποστηρίζουν τη συμμετοχή ανθρώπων με περίπλοκες ή διακεκομμένες επαγγελματικές διαδρομές.

Κάλεσε τους ομιλητές να ξεπεράσουν την «επικοινωνιακή» γλώσσα και να εστιάσουν στις κρίσιμες συνθήκες που προσδίδουν πραγματική αξία: σαφή μαθησιακά αποτελέσματα, έγκυρη αξιολόγηση, stackability (συσσωρευσιμότητα) και συμπερίληψη, ξεκαθαρίζοντας ότι τα μικρο-διαπιστευτήρια λειτουργούν συμπληρωματικά και όχι ως υποκατάστατα των παραδοσιακών πτυχίων.

Παρουσίαση 1: Θεσμική Προοπτική: Πανεπιστήμια και Κέντρα Διά Βίου Μάθησης

Ομιλήτρια: κ. Ελπίδα Βιάννη (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης)

Η κ. Βιάννη πραγματοποίησε μια θεσμική παρέμβαση για τον στρατηγικό ρόλο των ΚΕΔΙΒΙΜ στην ελληνική ανώτατη εκπαίδευση, το πλαίσιο της μη τυπικής παροχής και τη θέση των μικρο-διαπιστευτηρίων:

- **Νομοθετικό Πλαίσιο στην Ελλάδα:** Τονίστηκε ότι ο ελληνικός νόμος απαιτεί ρητά από κάθε ΑΕΙ τη λειτουργία θεσμοθετημένου Κέντρου Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης (ΚΕΔΙΒΙΜ), καθιστώντας τη διά βίου μάθηση οργανικό κομμάτι της αποστολής του πανεπιστημίου.
- **Ο Ρόλος των Μονάδων ΚΕΔΙΒΙΜ:** Λειτουργούν ως επιχειρησιακοί κόμβοι ταχείας απόκρισης στις κοινωνικές και οικονομικές ανάγκες, προσφέροντας

ευέλικτα προγράμματα σπουδών που δεν μπορούν να καλυφθούν από τα παραδοσιακά πτυχία.

- **Δημογραφική Διεύρυνση (Case Study ΑΠΘ):** Με βάση το ΚΕΔΙΒΙΜ ΑΠΘ (έτος ίδρυσης 2018), αναδείχθηκε η ποικιλομορφία του κοινού, το οποίο εκτείνεται από ερευνητές και επαγγελματίες μέχρι ανέργους, ακόμη και μαθητές πρωτοβάθμιας/δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- **Στρατηγική Μετάβαση:** Το ΑΠΘ αξιοποιεί ήδη τις πιστωτικές μονάδες ECTS σε προγράμματα μη τυπικής μάθησης, στοχεύοντας στην πλήρη ενσωμάτωση των stackable micro-credentials, μεταβαίνοντας από τις μεμονωμένες παρακολουθήσεις σε συγκροτημένες, αναγνωρίσιμες μαθησιακές διαδρομές.
- **Ευρωπαϊκή Συνέργεια:** Ως το μεγαλύτερο πολυθεματικό πανεπιστήμιο της χώρας, το ΑΠΘ αναπτύσσει διεπιστημονικά προγράμματα για οριζόντιες δεξιότητες (π.χ. Τεχνητή Νοημοσύνη, πράσινη μετάβαση), ευθυγραμμιζόμενο με τις Ευρωπαϊκές Πανεπιστημιακές Συμμαχίες μέσω του **EPICUR** για τη διασυνοριακή αναγνώριση.

Παρουσίαση 2: Η Προοπτική της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Συμμαχίας EPICUR

Ομιλητής: Καθηγητής Θρασύβουλος Τσιάτσος (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης / EPICUR)

Ο Καθηγητής Τσιάτσος ανέλυσε την ευρωπαϊκή διάσταση των μικρο-διαπιστευτηρίων, εστιάζοντας στις ευέλικτες διαδρομές, τον ψηφιακό μετασχηματισμό και τη διαλειτουργικότητα:

- **Συμπληρωματικός Χαρακτήρας:** Διευκρινίστηκε ρητά ότι τα μικρο-διαπιστευτήρια δεν ήρθαν για να αντικαταστήσουν τα παραδοσιακά πανεπιστημιακά πτυχία, αλλά για να απαντήσουν στην ανάγκη διαρκούς επικαιροποίησης γνώσεων, καθώς η τεχνολογική εξέλιξη τρέχει ταχύτερα από τους παραδοσιακούς κύκλους σπουδών.
- **Το EPICUR ως Μοντέλο Κινητικότητας:** Μέσα από την εμπειρία της Ευρωπαϊκής Συμμαχίας EPICUR, τα μικρο-διαπιστευτήρια λειτουργούν ως «δομικοί λίθοι» (building blocks), επιτρέποντας στους φοιτητές να παρακολουθούν σύντομα εκπαιδευτικά προγράμματα σε διαφορετικά πανεπιστήμια και χώρες, συνθέτοντας ένα ενιαίο, εξατομικευμένο μονοπάτι.
- **Ευρωπαϊκά Εργαλεία & Διαλειτουργικότητα:** Για να υπάρξει πραγματική κινητικότητα, απαιτείται κοινή ψηφιακή «γλώσσα». Τα μικρο-διαπιστευτήρια συνδέονται άμεσα με πρωτοβουλίες όπως τα European Digital Credentials, το European Learning Model και τα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης.
- **Ο Κίνδυνος των "Skills Tokens":** Διατυπώθηκε προειδοποίηση ενάντια στον τεμαχισμό της γνώσης σε απομονωμένα «κουπόνια δεξιοτήτων» χωρίς ακαδημαϊκή συνοχή. Η αξιοπιστία τους απαιτεί σύνδεση με σαφή μαθησιακά αποτελέσματα και αυστηρή διασφάλιση ποιότητας.
- **Το Υβριδικό Οικοσύστημα:** Το μέλλον ορίζεται ως ένα υβριδικό μοντέλο όπου ο εκπαιδευόμενος θα κινείται δυναμικά μεταξύ τυπικής, μη τυπικής και διά βίου μάθησης σε όλη τη διάρκεια της ζωής του.

Παρουσίαση 3: Θεσμικός Σχεδιασμός και Μοντέλα Υλοποίησης

Ομιλήτρια: Καθηγήτρια Laura Lopez de la Cruz (Πανεπιστήμιο Pablo de Olavide, Σεβίλλη, Ισπανία)

Η Καθηγήτρια Lopez de la Cruz παρουσίασε έναν πρακτικό οδικό χάρτη βασισμένο στο επιτυχημένο μοντέλο της Ανδαλουσίας (2022–2026), το οποίο μετρά ήδη 244 ενεργά μικρο-διαπιστευτήρια, 2.805 εγγεγραμμένους φοιτητές και συνεργασία με 155 εξωτερικές επιχειρήσεις.

Το Επιχειρησιακό Πλαίσιο 10 Σταδίων:

1. **Ρυθμιστικό Πλαίσιο:** Θεσμοθέτηση Κανονισμού Διά Βίου Μάθησης (2022), ο οποίος αναθεωρήθηκε το 2026 για να συμπεριλάβει ειδικό νομικό πλαίσιο για μικρο-διαπιστευτήρια (κάτω των 15 ECTS, επίπεδα MECES 1-3).
2. **Δημιουργία Κεντρικής Ομάδας:** Συγκρότηση εξειδικευμένης διεπιστημονικής ομάδας (μηχανικοί IT, οικονομολόγοι, ειδικοί επικοινωνίας, διαχειριστές εταιρικών σχέσεων).
3. **Διαδικασία Ακαδημαϊκής & Οικονομικής Έγκρισης:** Χρήση τυποποιημένων ψηφιακών εντύπων για το περιεχόμενο και τον προϋπολογισμό, τεχνικός έλεγχος και αξιολόγηση ποιότητας από ειδική Επιτροπή.
4. **Ανάπτυξη Ιστοσελίδας:** Λειτουργία ειδικής πύλης που φιλοξενεί τον κατάλογο προγραμμάτων, τις εταιρικές συνεργασίες και τη μηχανή ηλεκτρονικής εγγραφής.
5. **Συνεργασία με Εξωτερικούς Φορείς:** Ενεργό δίκτυο συν-σχεδιασμού (co-design) με 155 εταιρείες και επαγγελματικούς συλλόγους για την άμεση χαρτογράφηση των ελλειμμάτων της αγοράς.
6. **Πρωτοβουλίες Διάχυσης:** Εσωτερικές καμπάνιες ενημέρωσης στα πανεπιστημιακά τμήματα και εξωτερικές εκδηλώσεις δικτύωσης.
7. **Εφαρμογή Ψηφιακής Πιστοποίησης (Europass):** Έκδοση όλων των τίτλων σε μορφή Europass από τον Ιανουάριο του 2025 για άμεση ψηφιακή επαλήθευση και φορητότητα.
8. **Στρατηγική Marketing & Branding:** Επένδυση σε εταιρική ταυτότητα και ψηφιακή διαφήμιση για την ενίσχυση του κύρους του πανεπιστημιακού brand.
9. **Καθορισμός Στρατηγικών Τομέων:** Οργάνωση του καταλόγου σε 8 άξονες προτεραιότητας (Ψηφιακές Δεξιότητες/AI, Υγεία, Βιωσιμότητα, Νομικά/ADR, Διοίκηση, Πολιτισμός, Κοινωνική Συμπερίληψη, Εκπαίδευση).
10. **Χρηματοδοτούμενα Προγράμματα Υποτροφιών:** Συμμαχίες με δημόσια ιδρύματα και τράπεζες (2025) για την παροχή οικονομικών διευκολύνσεων και υποτροφιών σε εκπαιδευόμενους.

Παρουσίαση 4: Η Προοπτική των Προτύπων, της Πιστοποίησης και της Αναγνώρισης

Ομιλητής: κ. Ιωάννης Μιχιώτης (Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας / CEN-CENELEC / ΕΛΟΤ)

Ο κ. Μιχιώτης προσέγγισε το ζήτημα μέσα από το πρίσμα των προτύπων, των μηχανισμών αναγνώρισης και των συνθηκών οικονομικής διακυβέρνησης:

- **Το Παράδειγμα της «Εμπιστοσύνης»:** Όταν συζητάμε για μικρο-διαπιστευτήρια, η λέξη-κλειδί δεν είναι η «ευελιξία», αλλά η «εμπιστοσύνη». Οι σύντομες πιστοποιήσεις είναι εύκολο να δημιουργηθούν, όμως η πραγματική τους αξία εξαρτάται από το αν οι εργοδότες κατανοούν τι αντιπροσωπεύουν, ποιες δεξιότητες πιστοποιούν και πόσο αξιόπιστο είναι το ίδρυμα έκδοσης.
- **Ο Κίνδυνος του Αγοραίου Κατακερματισμού:** Αν ένας εργοδότης λαμβάνει δέκα διαφορετικά πιστοποιητικά από δέκα διαφορετικές πλατφόρμες, χωρίς κοινά πρότυπα ή διαφανείς μεθόδους αξιολόγησης, η αξιολόγησή τους καθίσταται αδύνατη. Αυτό δημιουργεί υψηλό κίνδυνο συστημικού κατακερματισμού, οδηγώντας σε πληθωρισμό τίτλων χωρίς αντίκρισμα.
- **Οι Πυλώνες της Τυποποίησης:** Για να διατηρηθεί η ακεραιότητα του οικοσυστήματος, απαιτείται απόλυτη σαφήνεια σε τέσσερις τομείς: τι ακριβώς πέτυχε ο εκπαιδευόμενος, ποια είναι τα μαθησιακά αποτελέσματα, ποια η διαδικασία αξιολόγησης και ποιο το επίπεδο των δεξιοτήτων. Η πιστοποίηση πρέπει να υποστηρίζεται σταθερά από μηχανισμούς διασφάλισης ποιότητας.
- **Διασυνοριακή Αναγνώριση:** Σε μια διεθνή και ψηφιακή αγορά εργασίας, τα μικρο-διαπιστευτήρια πρέπει να είναι αναγνώσιμα και αξιοποιήσιμα πέρα από τα στενά εθνικά σύνορα — ιδιαίτερα κατά την επικύρωση ψηφιακών δεξιοτήτων ή ικανοτήτων ΑΙ. Τα πανεπιστήμια και οι έγκριτοι δημόσιοι φορείς οφείλουν να λειτουργήσουν ως εγγυητές ποιότητας, ισορροπώντας μεταξύ ευελιξίας και αξιοπιστίας.

Παρουσίαση 5: Η Προοπτική της Εκπαίδευσης Ενηλίκων και της Διά Βίου Μάθησης

Ομιλήτρια: Καθηγήτρια Larissa Jõgi (Πανεπιστήμιο του Ταλίν, Εσθονία)

Η Καθηγήτρια Jõgi προσέγγισε τη συζήτηση από τη σκοπιά της εκπαίδευσης ενηλίκων και των βιωμένων μαθησιακών βιογραφιών (biographies) των εκπαιδευόμενων. Η παρέμβασή της μετέφερε την εστίαση από τα μικρο-διαπιστευτήρια ως «πανεπιστημιακά προϊόντα» στα μικρο-διαπιστευτήρια ως πιθανές στιγμές μέσα σε μια μακρά, δυναμική και περίπλοκη πορεία μάθησης ενός ενήλικα. Υποστήριξε ότι το κεντρικό ερώτημα δεν είναι μόνο τι πιστοποιεί ένα μικρο-διαπιστευτήριο, αλλά πώς αυτό εισέρχεται στη ζωή του εκπαιδευόμενου: σε ποια ανάγκη απαντά, ποια μετάβαση υποστηρίζει, ποια αυτοπεποίθηση οικοδομεί και αν ανοίγει ή κλείνει μελλοντικές ευκαιρίες.

Αντλώντας από την εμπειρία του Πανεπιστημίου του Ταλίν, σημείωσε ότι τα ακαδημαϊκά ιδρύματα συνεργάζονται όλο και περισσότερο με ενήλικες που δεν είναι απαραίτητα φοιτητές πλήρους φοίτησης. Μπορεί να είναι επαγγελματίες που αναζητούν ανανέωση, εκπαιδευτές ενηλίκων, κοινωνικοί λειτουργοί ή άτομα των οποίων η αρχική εκπαιδευτική πορεία διακόπηκε. Για αυτούς τους ανθρώπους, οι σύντομες μορφές μάθησης έχουν βαθύ νόημα, αρκεί να είναι ακαδημαϊκά σοβαρές, παιδαγωγικά υποστηρικτικές και συνδεδεμένες με ευρύτερα μονοπάτια προσωπικής και κοινωνικής ανάπτυξης.

Παράλληλα, η Καθηγήτρια Jõgi διατύπωσε μια κρίσιμη προειδοποίηση: η ευελιξία πρέπει οπωσδήποτε να συνοδεύεται από συμβουλευτική υποστήριξη, αναγνώριση και παιδαγωγική φροντίδα (pedagogical care). Οι ενήλικες πρέπει να γνωρίζουν πώς αυτή

η σύντομη εμπειρία συνδέεται με την προηγούμενη γνώση τους και την επαγγελματική τους πρακτική.

Τέλος, έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στη διάσταση της κοινωνικής δικαιοσύνης (social justice dimension). Τα μικρο-διαπιστευτήρια μπορούν να διευρύνουν τη συμμετοχή αν μειώσουν τα περιττά εμπόδια, όμως εγκυμονεί ο κίνδυνος να γίνουν αποκλειστικά αν είναι ακριβά, δυσνόητα ή σχεδιασμένα μόνο για ήδη προνομιούχους εκπαιδευόμενους. Το ζητούμενο δεν είναι απλώς η παραγωγή περισσότερων προγραμμάτων, αλλά η διασφάλιση ότι οι ενήλικες που τα έχουν περισσότερο ανάγκη μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αυτά, να τα ολοκληρώνουν και να τα αξιοποιούν ουσιαστικά.

Παρουσίαση 6: Η Προοπτική της Αγοράς Εργασίας και των Επιμελητηρίων

Ομιλητής: κ. Λάζαρος Πίτκας (Επαγγελματικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης - ΕΕΘ)

Ο κ. Πίτκας μετέφερε την οπτική της πραγματικής οικονομίας, των μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων που έρχονται καθημερινά αντιμέτωπες με ραγδαίες τεχνολογικές και θεσμικές αλλαγές:

- **Η Πρακτική Ζήτηση για Δεξιότητες:** Για έναν μικρό επιχειρηματία που διαχειρίζεται αυξημένα λειτουργικά κόστη και ελλείψεις εξειδικευμένου προσωπικού, το ερώτημα είναι αμιγώς πρακτικό: ποιες γνώσεις έχουν άμεση αξία, ενισχύουν την απασχολησιμότητα και αυξάνουν την ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης.
- **Ποιότητα έναντι Πληθωρισμού:** Τα μικρο-διαπιστευτήρια αποτελούν εξαιρετική απάντηση, με την προϋπόθεση να βασίζονται σε υψηλά ακαδημαϊκά πρότυπα και ουσιαστικό συν-σχεδιασμό με την αγορά, αποφεύγοντας το παρωχημένο μοντέλο της κατάρτισης που γίνεται απλώς για την απορρόφηση κονδυλίων.
- **Στρατηγικές Προτάσεις Ενσωμάτωσης:** Το Ε.Ε.Θ. προτείνει επίσημα πέντε στρατηγικούς πυλώνες:
 - Την ίδρυση ενός μόνιμου **Παρατηρητηρίου Δεξιοτήτων Θεσσαλονίκης** με τη συμμετοχή του ΑΠΘ, του Ε.Ε.Θ. και των παραγωγικών φορέων.
 - Τον συν-σχεδιασμό προγραμμάτων με βάση πραγματικά δεδομένα της αγοράς εργασίας.
 - Την αυστηρή ευθυγράμμιση με το Εθνικό και Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.
 - Στρατηγική αξιοποίηση των πόρων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ/ΕΣΦ) και του Ταμείου Ανάκαμψης (RRF).
 - Την ανάπτυξη δομημένων ψηφιακών χαρτοφυλακίων δεξιοτήτων μέσω του Europass.
- **Συνέργεια Επιμελητηρίου-Πανεπιστημίου:** Έγινε ειδική αναφορά στο **Μνημόνιο Συνεργασίας** που υπογράφηκε μεταξύ του Ε.Ε.Θ. και του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Οκτώβριος 2025). Αυτή η ενεργή συμμαχία προβλέπει κοινές ερευνητικές πρωτοβουλίες, την παροχή

στοχευμένων προγραμμάτων κατάρτισης μέσω του ΚΕΔΙΒΙΜ ΑΠΘ στα μέλη του Επιμελητηρίου, καθώς και την υποστήριξη του σχεδίου του Ε.Ε.Θ. για την ίδρυση «Σχολής Επαγγελματιών».

4. Συζήτηση & Κεντρικοί Άξονες

Μετά την ολοκλήρωση των παρουσιάσεων, ακολούθησε συζήτηση στρογγυλής τραπέζης γύρω από τους εξής άξονες:

- Τα μικρο-διαπιστευτήρια ως συμπληρωματικά εργαλεία εντός της στρατηγικής των πανεπιστημιακών ΚΕΔΙΒΙΜ.
- Διασφάλιση ποιότητας, πιστοποίηση, πρότυπα και φορητότητα μεταξύ ιδρυμάτων και χωρών για την καταπολέμηση του κατακερματισμού.
- Ευέλικτες και συσσωρεύσιμες (stackable) διαδρομές μάθησης, με έμφαση στο πώς η σύντομη μάθηση συνδέεται με ευρύτερους τίτλους σπουδών με ορίζοντα το τέλος του 2026.
- Πρόσβαση και συμπερίληψη, αξιολογώντας την αξία των μικρο-διαπιστευτηρίων για εργαζόμενους, ενήλικες εκπαιδευόμενους και άτομα που επιδιώκουν αλλαγή καριέρας.

5. Συμπερασματικές Παρατηρήσεις από τον Πρόεδρο του Πάνελ

Ομιλητής: Καθηγητής Γεώργιος Ζαρίφης (Πρόεδρος Πάνελ / Συντονιστής)

«Τα μικρο-διαπιστευτήρια βρίσκονται σε ένα απαιτητικό σταυροδρόμι. Ανήκουν στη διά βίου μάθηση επειδή ανταποκρίνονται στην ανάγκη για μάθηση καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής. Ανήκουν στην ανώτατη εκπαίδευση επειδή τα πανεπιστήμια καλούνται όλο και περισσότερο να ανοίξουν τη γνώση τους πέρα από τις παραδοσιακές δομές πτυχίων. Ανήκουν στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση επειδή πολλές από τις πιο επείγουσες μαθησιακές ανάγκες είναι επαγγελματικές, κλαδικές και πρακτικές. Ανήκουν στην πολιτική για την αγορά εργασίας επειδή οι δεξιότητες πρέπει να είναι ορατές, αναγνωρίσιμες και αξιοποιήσιμες. Και ανήκουν στη δημόσια πολιτική επειδή η ευελιξία χωρίς εμπιστοσύνη μπορεί εύκολα να μετατραπεί σε κατακερματισμό.

Επομένως, η πρόκληση που έχουμε μπροστά μας δεν είναι απλώς να παράγουμε περισσότερα μικρο-διαπιστευτήρια. Η Ευρώπη δεν χρειάζεται έναν νέο πληθωρισμό μικρών πιστοποιητικών. Αυτό που χρειάζεται είναι μια αξιόπιστη αρχιτεκτονική μάθησης: σύντομα προγράμματα που συνδέονται με σοβαρά πρότυπα· ευέλικτες διαδρομές που δεν εγκαταλείπουν το ακαδημαϊκό ή επαγγελματικό βάθος· συνάφεια με την αγορά εργασίας που δεν μειώνει την εκπαίδευση σε μια εφήμερη απασχολησιμότητα· και συμπερίληψη που φτάνει στους ενήλικες εκπαιδευόμενους, τους εργαζόμενους, όσους αλλάζουν σταδιοδρομία και εκείνους που ιστορικά παρέμεναν στο περιθώριο των επίσημων εκπαιδευτικών ευκαιριών.

Υπό αυτή την έννοια, τα μικρο-διαπιστευτήρια δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως υποκατάστατο των πτυχίων, των επαγγελματικών προσόντων ή της ευρύτερης εκπαιδευτικής ανάπτυξης. Ο ισχυρότερος ρόλος τους είναι συμπληρωματικός: να κάνουν τη μάθηση πιο προσαρμοστική, πιο προσβάσιμη, πιο διαφανή και πιο συνδεδεμένη. Πρέπει όμως να παραμείνουν αγκυροβολημένα στη διασφάλιση

ποιότητας, την αναγνώριση, τη δημόσια εμπιστοσύνη και την πρόοδο του εκπαιδευόμενου. Διαφορετικά, κινδυνεύουμε να συγχέουμε την κινητικότητα με την απλή μετακίνηση, τη συσσώρευση με τη μάθηση και την πιστοποίηση με την πραγματική ικανότητα.

Το έργο, επομένως, είναι εξαιρετικά δύσκολο: να δημιουργήσουμε ευέλικτες μαθησιακές διαδρομές χωρίς να μετατρέψουμε την εκπαίδευση σε θραύσματα· να υπηρετήσουμε τις ανάγκες της αγοράς εργασίας χωρίς να παραδώσουμε τον εκπαιδευτικό σκοπό· και να κάνουμε τα μικρο-διαπιστευτήρια αρκετά μικρά ώστε να είναι προσβάσιμα, αλλά αρκετά σοβαρά ώστε να έχουν πραγματική αξία».